

Latweesche Awises.

50. gaddagahjuns.

No. 39.

Trefschdeenâ, 29. September (11. Oktober).

1871.

Latweefchu Awises libds ar faweeem veelkumeem makfa par gaddu **70** lap. Jndr.

Jelgavā veefabrikti: 1 rubl. f.
Jelgava assfabrikti (lapa: 70 lapp., ekspedīcija: 19½ lapp., pastas nauda: 10½ lapp.) 1 rubl. f.

Zasapstelle; Telgawä amischu nammä vee Janischewski. Nthgä vee Daniel Meins, teater un wehvera celas fuhrí un vee Dr. Buchholz, leela Alessander eelä Nr. 18. Wissi mabschitaji, seobimeisteri, vogasta walitaji, skrihveri un zitti taatus draungi teek lubgiti, lai laffitajeem apahdha apstellefchanu. — Redakteera adresse: Pastor Sakranowicz Luttringen, pr. Frauenburg, Kurland.

Nahditas: Visjannakas finnas. Daschadas finnas. Ku tas noteek, kad vahvekti tohp zelti. Wezzi laik, sella laik. Leepajus dielis zefsch braufchanai ardochs. Ko Huis dohmaject, kas mums wehl ruhni? Abildas. Raudas tiraus. Lobbibas un vretkdu tiraus. Sluddinadandas.

Visjannakahs sumas.

Madridē, 4. Oktober (22. Septbr.). Wezzais ministeriums atkahpahs. Nu bij jadomha pēe jaunia ministeriuma iswehleßhanas. Rehnisch wißpirmo to darbu uſtizzeja maxſchallim ēspartero; bet tas atteizahs, ka effoht jau par wezzu un flimmibgs, neßpehjoht wairō tahdu gohda darbu usnemtees. Pebz tam lehnisch isredseja admiralu Malcampo par preetsh tam derriggo wihru, un usdewa tam scho darbu, kas arri to peerehma. — Wehlahk teek ſannohts, ka jaunais ministeriums jau iswehleßis un ſtahw appalſch Malcampo wirſusraudſifhanas.

Parîs, 5. Oktober (23. Septbr.). Agraft bij sanochts, ka sahdi offizeeri Satory lehgeri pee maitites buhdami Napoleonam laimes-wehleschanu esfoht usdsehruschi. un pehz tam weenu no turreenes regimentehm us Loahr nufuhrtijuschi. Taggad nu gaisimâ nahzis, ka tas tiheri melli ween; jo awije „Journal officiel“ sano, ka tas nemas nau notizzis. Ne-esfoht neweena regimente no lehgera isgahjußi, ne-esfoht arri no tahdas laimes-wehleschanas ne smakas. Leeta tilkußi gruntigi ismekleta, bet no tam ne simas. Mac Mahons waldischanai teizis, ka wîsch sawâ un sawu offizeeru wahrdâ pret tahdahm apwainoschanahm stupri ween pretojabs.

R. S-z.

Daschadas Sūtras.

No effichemehm.

Muhfu Kungs un Keijars 6. September, par Kaspijas juhnu pahrbrauzis, nonahza Petrowskà un tappa no leefirsta, Raukajas waldineka apfweizinahts un tahlabt pawaddihts.

Pastes waldiba tas pastdeenas preefsch Zelgawas-
Leepajos zetta irr, kā finnojahm pahrgrohsijusi, bet ne-
saprohtam un wehletumees issinnaht, no kam tas zettahs,
kā awischu atnahkschana preefsch mums, gar šcho zettu
dīshwodameem tilk lohti noseppojahs jeb neweenada pa-
likusi. Ihyaschi ar Rihgas awisehm eet mums behdig.
Dabuhnam tilk pat ahtri no Berlinas kā no Rihgas.
Paste kas peektdeen ap pušdeenu no Zelgawas iiset war-
retu tatschu it labbi wehl zettordeenas Rihg. awisi lihds
nemt, bet kas to dohs? Renabl ne treschdeenas lappa.
Jagaida nu pilno gaidishanu us pirmdeenas pasti. kas
tad ar 4 lappahm us reisi abrauz. Pirmdeenas nummu-

rus atkal tik peeldeen dabujahm. Kad 4 pastes deenas par nedelu, ka mums Saldeneekeem, tad teefcham newarr buht waijadisiba, meenah deenas brauzejam tahdu wesumu kraht un wiifeem laudihm lift qaidiht.

Rihgä pee daungawas tilta buhwes 2 pihlari jau gat-tawi un dñshwo ap trescho un zettorto un sataisahs us 5 un 6. Tas dñllakais, kas nahlofchås deenås taps preefchå neintë ees 66 pehdas, kamehr dibbenu atfneegs un tad wehl 56 pehdas dñllu taps semmë celaists. Pamiffam nahlofchoh 9 pihlari, kas warr turreht wiffu to swarru, jo tilts-buhs 320 assu garsch, 45 pehdas plats un nahls fahdas 25 pehd. Wirs nhdens.

Stary Jelgawu un Schauleem, kur wehl dselszella
truhfst, gribb prohweht glohbtees ar sawadu brauzamo
maschini, kas ar damsa sprehlu eet patti un wedd reisnee-
kus no weenas weetas us ohtru, sinnams tik pa ihsti zeetu
zettu, fa schosseja. Maschine jau effoht Rihga un proh-
wedami branks no Rihgas us Jelgawu; tad atraddihs
par derrigu, tad gan preefch dascheem zella gabbaleem to
eriftehs. Sirgi jau arri ta par dauds dahrai.

— Tselgawā tee 4 mahzitaji no pilsehta latteru draudjehm, ruhpedamees gor to leetu, ka warretu tam laizigam un garrigam truhkumam sawās draudsēs ihstu pa-lihdsibū fneegt, ire us fcho fwehtigu darbu fabeedroju-fchees un fahrtigu nabagu apghadafchanu nogruntejusfchi. Pilsehets irr eedallihts 27 aprinkos un latris stahw ap-pakfch weena nabagu tehwa; schim jassini latra nabaga maijadzibas, jasanemim no sawa aprinka wiffas dahwanas un ja-isdalla aksal pehz wirfneezibas nospreefchanas. Tops gahdahts par dīshwes usturru, par darbu, par mahzibū, behenu audseschanu, grahamatahui un bibliotekahm. Vai Deews atwerr tahs spehjneelu firdis us wiffadu lab-prahftibū un valihdsibū un fwehti fcho darbu!

Par Luttrinu kirspehles fohlmeisteri 14. September
irr iswelehts R. Schwanberg no Durbes. No wisseem
teem, kas us scho weetu bij meldejuschees, wiensch bij ka
pirmais usaizinahts, lai wehletaji warretu ar mahzefcha-
nahm un mahzifchanu eepasihtees. Bij us scho deenu pee
Luttrinu draudses mahzitaja fanahkuschki Kuldigas aprinka
prahwesta tungs, tapat ari tee waldibas wihi no pee-
derrigeom nowaddeem. Kad nu usaizinatais tahs amata

paahbaudischanas tā bij isdarrijs, ka prahwesta lungam lihds ar draudses mahzikaju bij ihsti pa prahtam un arri nowadda waldineeki sawu labpaischanu un lihdswehle-schanu isteiza, tad palikka pee fchi pirma un iswehleja to par Luttrinu kirspehles fkoehmeisteri. Gan eenahzejam, paschā wehlā ruddeni jaunā amata stahjoh, bij daschas gruhitibas jabihstahs, bet Luttreneekli un Kumberneekli eradduschi ko darra, gruntigi darricht, raudfīhs no sawas pusses eenahzejam zellu mihi lihdsinaht, ka warr ar fids-preeku sawu amatu usnemt un Deewa spehka un wissi us-tizzibā draudses gaifmu un gohdu kohpt. S.

No Bauskas. Sirgu sagchana un mantas islaupi-schana zaur klehchu un zittu ehku uslaufchau, arri muhju pufē jau no sen gaddeem irr pashtama leeta. Bet tas gan wehl nebij dsirdehts, ka zekabrauzeji fchē no rasbaineekem teek aplahti un aplaupti! — un kad wehl dsird, ka tahda rasbajiba paschā pilsehta tuwumā noteek un ka tee nebehdneeki tam aplauptam bijuschi labbi pashtami, tad skaidri schermekti eet par kauleem!! — Zik behdigi un besdeewigi tas arridsan irraid, ka tahdas leetas ihpaschi taggad noteek, kur wissi puhlejahs, tohs taunus darbus isdeldeht un labbeem darbeem weetu darricht, — taggad, kur taatas apgaismoschana jau labbu foehli us preefschu spehrusti, — tad tomehr ta neleetiba irr notisku un dohd mums leezibu, ka dauds kautini to no augsta Reisara schehligi peeschkirtu brihwibu nemas nemahk pa gohdam waskalt, bet turprettim winnas fwehtibu ittin kā nizzina. Tahdi palaidneeki jau par grehku un gohdu neko ne istaifa un kaunu winni ne pee wahrda nepashtist, — tikkai weenigi fahpes winnus daudsmas beede. Kad nu taggad meesas strahpe pawissam irr nozelta, tad tee eeksch fa-wem fasohditeem darbeem paleek pahdrohshchi un par faherschanu arri mas ko behda. — Tas rasbajibas darbs irr — kā es to no kauschu muttes dsirdejis — tā notizzees: Ohradeen to 31. August kahds faimneeks (teiz ka Bahzeneeks) eobrauza Bauskā, gribbedams tur daschadas prezzes eepirk, kas preefsch linnu talkas waijadfigas. Bauskā buhdams, winsch fatikkahs ar zitteem pashtameem un par daschadahm leetahm runnadami, draudfības pehz wissi kohpā usdsehra fchnapsi. Kamehr winsch ar sawahm darrifchanahm gattaws kluwa, faulite jau bija noreetusi un apmettahs krehsla. Faimneeks fehdahs rattōs un brauza meerigi us mahjahn. Tē kā pilsehtu ais mugguras pamettis un tilko per pilskalna nobrauzis, winsch isdfirst, ka weens ihsi usswelp: — us reiss winnam feschi tehwini apkahrt, apturra sirgu, kriht winnam klah, fahk winnu dausht un prassa, lai atdohdoht nau-du. Ahtrumis winsch fabihstahs, bet — tohs wihrus apluklojis — reds, ka tee tee paschi labbee draungi, ar kurreem pirmahk pilsehtā kohpā tehrejis, — winsch dohma, ka winni, kreetni eefilluschi, johlus taisa un fakka: „brahli, kam Juhs manni zellā tā beedejeet un nokaweejet? — jau tā esmu wehlu palizzis.” Bet fchē taggad

neleekahs wairs pashtoht un tik ar johni stahj wirsu pehz naudas, — ir weens, dunzi rahdidams, draude, ka, ja ahtri un wissu naudu ne-atdohschoht, tad winnam dsih-wibu netaupischoht. Rabaga faimneeks nu atsht, ka wairs nau labbi, iswelf tuhliht sawu makku un atdohd tohs no eepirkfchanahm atlikuschus 9 rublus naudas, at-wehl rasbaineekem arri sawu sirgu un rattus lihds ar wiss-fahm eepirkahm prezehm un tik luhs, lai fchō dsihwu laisch wakkā. Naudu un tāhs prezzes (kas lihds 12 rubl. maksojuschas), panehmuschi un to faimneeku labbi pec-fittuschi, tee blehschi nu us winnu fazijuschi, lai tuhlin brauzoht uppei (fcheli) zauri un tad teefham us mahjahn; bet ka tik greefischoht sirgu atpakkat us Bausku, tad buh-schoht dunzis kruhtis. Faimneeks nu Deewu teikdams pehz rasbaineeku pawehles steigschus brauza uppei zauri, bet ohtrā pufē kluvis, nelaida wis us mohjahn, bet ko fpehdams dewahs us augfchū lihds Dirdei un tur fehli zauri pa ohtru zellu atkal atpakkat us Bausku un melde-jahs pee pilsehta pilizejas meistera. Polizejas meisteris winnu raidija us pilskungu. Zeenijams pilskungs tuhdat us pehdahm issuhtija feschus kasakus un diwi waltniesterus us pilskalnu teem blehscheem pakat. Un par laimi teem duhchigeem polizejas wiireem arri isdewahs, trihs tehwinus turpat us pilskalna notwert; bet tee zitti effoht ar laiwa pa uppi aismulkuschi. Tee fakertee nu taggad fehsch Bauskas zeetumā un irr zerrejamā, ka pilsteesa ar laiku no winneem arri isdabuhs, kas tee zitti trihs par selleem bijuschi. No teem apzeetinateem effoht weens zimmermannis no fchihs paschias pusses, kas sawu amatu kreetni prohtoht, ohtris muzeneeka amatu mahzijees un treschais isdeenejis saldats, — wissi trihs Latweefchi!! — Waj tee palaidneeki newarreja ar sawu amatu gohdigi maisti pelniht?! Bet tē gan buhs ta neleetiga derschana atkal wainiga: — dserr, dserr, kamehr beidsamais graffis pagallam; — derschana nu irr parasta, mihi, — darbs reebihgs, — kur nu dehtees? ja-eet zitta fweedri laupiht! — Lai Deews farg!

T.
No Saldus pusses. Waffaras laizinsch ar sawahm jaukahm puklehm un sollumeem jau nobeidsees un ruddens ar saweem augleem semkohpim peeglauschaahs. Ko auk-stais pawaffaris draudeja atraut, to raschihgs leetus jo fpehzigi bij audsinasis. Wezzi laudis fakka: Kad Jahnau starpā leetus kriht, tad bagahs ruddens prettim spiht. Tā nu bij arri schogadd. Ikweens semkohpis taggad warr preezatees, sawus druwwi anglus apluklodams un sawahdams; jo tee, kaut gan ne tā kā zittōs gaddōs, tomehr puhsliu pilnigi qilishdinas. Rudsi schogadd kuskoht widdischki lohneja, bet kweefchi — kaut gan no anguma labbi rehdijahs — kohti mas lezzahs un tee paschi dan-dseem nemas nedihga. Ausas un meeshi rijā kuskoht labbi rafmo. 4. September mehs pehdigo reissi pehrkonu dsir-dejahm, kas aukstu leetu lihds ar kneegu atweddha, — tā ka istabā krahns bij ja-ekurrina un kachohks ja-usmekle —

un kas falihja lihds 11. September. Schis leetus wassarejai us laukeem dauds skahdes darrija. Pehz leetus apstahschanahe bij tuhliht leelas naaktsalnas, kas febbu fehlohs siunas gluschi noskadeja. Linni schogadd par daschu goddu pahrali, bet kartufeli buhs masahf, jo leetus tohs irr sapuhdjis mahlu semmes. Tilk fausas grants semmes rahdabs labbaki. Seenu un ahbolinu warram ar pehno falihdsinah, ta ka gohds Deewam! lohpineem arri ehdamu netruhks. No ahboleem, bumbeereem un pluhmehm gan bij maggums, bet ohgu turprettim par pilnam. — Nudsu fehchana jau nobeigta. Agiaki fehlee irr jau labbi eesehlufchi. Preeskch kahda laika goddiyahs pee mums fawahds notikkums, kur mirrons bij stiiprakhs par slepkowu jeb sagli: Uppesmuischä (pee Saldus peederriga) kalleja sellis nomirra un wienna lihki ainsessa sahrikä us klehti. Tai paschä naakts kahds saglis gribbedams nabaga kalleju aplaupiht, bet newarredams durvis uslaust, bij celaidees zaur greestem klehti un — teescham lihkim wirsfu. Saglis klehti lihki atrasdams — waj nu fabihjees jeb arri apdohmajis, ka arri winnam scheit nau paleekama weeta — neneeka aiftikdams pahr to paschu weetu dewees prohjam. — Kad sel schis grehka darbs schim grehzinekkam buhku tas pehdigais un winnam schi naakts arween peeminnā paliku!

J. Ohsol.

No Leepajas vusses. Wezza Mikkela deena rakaht. Lauzini wihi nokohpti. Par schi gabbala pfaunjamo warram ihfi to teikt: Bija zaur zaumim rehkinajohit di-scheni labs gads. Nudsu un meesch i puslihds labbi; kweefchi, ka weetaks, labbi ir paplahni. — Ajas un siuni bija teizami un linni par daschu gaddu jo labbaki un fehlas arri labbas. Kartufeli ka weetaks. Daschä weetä siuni til nedabuja pilnigi eenahkt. Ne-atminnobs nebuht, kad til agri, ka schogadd, mums hals uskritta, prohti tais naaktis 14. un 15. Septemberi un bija til seels, ka webl pulksten 7 rihta led dus us uhdens bija redsams. — Augli, kas dahrsos atraddahs un falnu nepaneefs, fasalla un fanihka.

9. September atbrauza us Leepaju par eisenbahni Tehrpatas skohlas aprinka kuratora fungo v. Gervais, Leepajas leelas un masas pilsehta skohlas pahrluhsloht. — No tur aibrauza us Alsputti un Kuldigu.

7. September Leepajā jaunu zellu pee juhrmases rohkoht, kur to jaunu dahru taisa preeskch bahdneekem wassara, — usrafkuschi zilwela sarnas un kaulus, kas pehj komissiones appreeskhanas jau kahdus 100 gaddus semme buhs gullejuschas.

E. F. S.

Leepajas jaunais dselszelisch nu irr atwehrts un eet il-deenas weena rattu rinda no Leepajas pulkst. $3^{3/4}$ pehj pusdeen, un no Etlahneem 11. no rihta. Bräukhanas laiks irr 15 stundu; 1. klasse maksa 8 r. 82 kap.; 2. klasse 6 r. 62 l.; 3. klasse 3 r. 68 kap.

Rihg. aw. nefs siunas par Widsemmes lauku flohlahm, no kurrahm warr redscht, ka arri beidsamajds gad-dös atkal schi leeta pa labbu sohli us preeskch nahku. Leela leeta pee tam bijusi flauenais Walkas seminar, kurra mahzekli grunitgi ismahziti un kats sawā weelā stahdam, or wihi spehku pee tautas gaismoschanas strahdajuschi. Atkal 34 mahzekli seminarara mahzibas zauregahiuschi, tappuschi atlaisti un tuhgal weetaks zelti. Zaur Wid. muischneku lihds gahdaschanu nu arri tahs abbas jaunahs skohlas preeskch Latv. un Igaun. skohlmeisteru ismahzishanas drihs datbu usnems. 1869/70. gadda irr kahrt peenahkuschas 45 jaunas skohlas (Rihg. prahw. apr. 9, Walmeeres apr. 17, Zehsu apr. 8, Walkas 11). Wiswairahk tappuschi skohla raiditi behrni no Walmeeres aprinka.

Pehterb. aw. finno ka pee beidsamahs usdewu bikketu wilshanas tas leelais winnesti no 200 tuhst. r. irr kritis Pehterburgas kaufmannim Barsenow; eshoht jau bes tam bagahts wihrs bijis.

No Dreles rakaht, ka 30. August tas svehru rahi-tajs Heydenreich, kas preeskch nezik nedekahm Rihgā fawus svehru rahiija, eshoht Dreles pilsehta no fawa pacha lauwas ta tappis saplohsichts, ka ohtrā deenā miris.

S.

No ahrsemmehm.

Berline. Bismarks wisseem Wahzsemmes weetneekeem zittas walstis rakaht peefuhitijs, kurra ar gudreem wahrdeem pahrrunna fawas norunnas ar Austrijas waldisneekem. Bet wahrdi skann til gluddeni, ka prastahm austhym aistippo garram un ihstahs siunas tomehr paslehpj. Ka Tafferang l. preeskch gaddeem teizijs: Bilwefam irr ta walloda arri tamdehs dohta, lai dohmas warr paslehpj. Par peeminnu tahn schi gadda norunnahm, keisars dahwinjas Bismarkam jaiku bildi no Gastein awota weetas, kur Bismarks ar Beustu fatikkahs.

Parisē Roschefohrs, tas femafais traikulis, no farro teesas irr nofohdihts, lai tohp us kahdu festungu nowests, ka newarretu us preeskch wairs zittus trazzinah. Tantas sapulzes fungi nu irr aibraukuschi un wezzais Tiers nemfees weens waldbiht no Fonteneblo pilsehta, bet 25 usraugi tam pamesti, lai luhko, ka presidents ne-isdarrahs par leelu. — Ka Parisneeki wehl arween ka nebehdeeku behrni mehds isturretes, to reds arri no tam, ka winnu leelais preeks, til labbi pee augsteem ka semmeem eshoht tas, Bismarka firstu zik spehj neewaht. Ihpaschas bohdes, kur wort dabuht us Bismarku waj us Wahzu Keisara bildi schaut, aif laudihm bahstin peebahfas. Ar wihireem pascheem nefpehja usnemt; prezajahs, ka bilditi faschouda.

Keisars Napoleons sawā waldbibas laikā daschadus karris usnemdams irr gan labbu teefu dshwibu sawai walsti patehrejis. Beidsamajā karrā ar Wahzsemmi irr apkauti 90 tuhst.; Krimmes karrā 120 tuhst., Italijs

Karrā 40 tuhst., Mekkā 35 tuhst. — un zif wehl to, kas par nabageem un krohpleem valikkuschi un flimmibā wahrgst! Kā no Engantes brihscheem dīrd, tad Napoleons wehl arveenu zerre atkal par Leisaru kluht. Nesen tahdas dohmas arri istejis us kahdu no saweem draugeem. Draugs teizis: Bes majestet, Juhsu Leisara flawa irr taggad par 50 prozentehm krittusi. Napoleons atbildejis: Nekas par to nekait, wehl tatschu 50 prozentes dīhwas, ar ko strahdaht. — Tai paſchā pilſehtā, kur Napoleons bahdejahs, arri Wahzu leelo gabbalu fabrikonts, Krupp k. bijis abrauzis un blakkam Napoleona nammam dīhwollsi nehmis. Kad to dabujis dīrdeht, teizis: Paſchku ſcho wihrū it labbi no wiina darbeem, negribbetu wiſ wairs fawā muhſchā ar wiina fastaptees.

Ba Austriju eet deewsgan raibi, ihpaſchi Behmijā ministeris Hohenwart gribbedams Tſchelkem lohti iſtikt irr Wahzeefchus tā fewim par eenaidneeleem darrjis, ka gruhti nahkees wiffus appaſchh weenās zeppures dabuht. Wahzeefchi apnehmuſches no fawās pusses it nemas dalibū nenemt peē landageem, lai waldfchana tad darrahs patti weena.

— Austrijas ministeris Hohenwart zaur fawahm paſehlehm irr ihpaſchi fawus Wahzeefchus tā fatrazzinaſis, ka nu atrohd us latra ſohla no wiineem ſpebzigu pretteſtibu. Wahzeefchi pastahw pee tam, ka tahdas jaunas paſehles, kas Behmijai (prohti Tſchelkem) atwehl ihpaſchis un paſrakas rektas, aisteek walſis pamattus un ja taisuiba, ko daudſina, ka Wahzeefchi us weenu rohku mettotees ar Ungareeſcheem, tad gan ſchim ministerim Hohenwartam buhs paſcham ja-atlahpahs. Arri ahrwaldibas weddejs grafs Beust nau wiina nemas par draugu. Zittas awiſes atkal, kas eet pa Hohenwartam, rauga Beufu ſaimoht un iſlaich laudis, ka wiſch or Bismarcku fatizzees nu effoht pawiſam Wahzsemmei ſewi paſhdeeweſ. Kahda lappa peeminnedama, ka Wahzu Leisars Beufam dāhwinajis melna ehrqta gohda ſhmi, ſafka uſjohkodama „Atſkrein taħds melns outniñč no Berlines un iſknahb mums wiſſu Austrijas ſirdi un to aprihj.“

Rohmā Italijs garnisona nu jau irr eenahfus un lehttiggeem zerriba wiſſa suhd, ka warretu leetu wehl zerreht grohsicht.

Minkenē 22. September ſapuljejuſches no dauds ſemmemh fattoli, kas grīb apſpreet, kā tas garigois karſch pret pahwesta nemaldibū un zittahm tizzibas jaſchhanahm buhtu weddams. Grīb to panahst, ka waldbas wiineem peepreſch wiſſas baſnizas, jo wiini til effoht ihſtee fattoli.

Arri Sweedru ſemmē ſtipri ween gar to daibojahs, ka warretu ſaldatu deenemu zittadi un prohti tā nogrün- teht, ka wiſſeem jadeen.

S.

Kā tas noteek, kad pahwesti tohp zelti.

Pebz lihdsſchinnigeem fattolu baſnizas likkumeem til ta pahwestu zelſchana irr ta piſniga, kas noteek, ka jau no vat wezu wezzeem laikeem zāre kardinalu (ihpaſchu augsto baſnizas fungu) balfoschanu. Jau preeſch 800 gaddeem pahwests Nikolais II. to apſtiprinajis, ka kardinalu pulkam ween peekriht ta zelſchana. Gefahkumā tappa par kardinalleem ſaulti til tee augſtee baſnizas fungi, kas pee tahn leelajahm baſnizahm Rohmā ſalpoja; pebzahl pahwesti ſcho wahrdū kā gohda wahrdū arri dāhwinaſ angsteem baſnizas fungeem zittās fattolu ſemmēs, un tas ſkaitis tappa us 70 nolikts (pebz ta Kunga Kristus mahzelku ſkaita). Kad nu gan arri agrahf notizzis, ka pahwesti zittur ne ka Rohmas pilſehtā ſaulti, tad tomehr taggad jau wairahk ka 400 qaddus wehlefchana arween noteek Rohmā un pahwesta Batikan viſli pee leelahs Pehtera baſnizas. Tur latru reiſi, kad pahwests mirris, tohp weſſela taħſha eeriketa par balfoschanas weetū ſeb konklahwi. Buhwmeiſteri un muhrneeki strahda drenu un nakti taħs leelahs ſahles pahraſiſdam iſtabinās no 3 kwadr. aſſehm, latra iſtabina zaur plahnu feenu tohp atkal dallita 2 daffas; lohgi irr augſtu un wedd us dahrfa pufi. Durwiſ ſiſſas til werrahs us leela ganga pufi, kas wedd us masu baſnizinu (Sikſta kapelle); aif taħs dīhwo pils augſtee uſrangji. Kad nu kambariſchi gattawi, tad ſanahkuſchee kardinali toħs pebz nummureem ſawā ſtarpa iſloħse. Kad nelaika pahwesta liħpis 9 deenās us parahdu gultas iſtahwejjs, tad tohp ſemmē ſiſks un 11. deenai auſtoht wiſſeem kardinalleem ja-eet konklahwē eelſchā. Jabi nu wiſſi ſawōs dāhrgōs mundeerōs ar farkanahm zeppurehm, firſtu mehteleem, us balteem firgeem, kas ar farkaneem dekkem apfegti un ar ſelta eemaukteem grefnoti; kahp ſemmē un eet latris ſawā kambariſi, furra weenā daffa pats apmetahs un oħtrā puſſe ſawu iſtizzamu fullaini eekohxtele. Til liħdi eegahjuſchi, tohp pils durwiſ aif muhretas, til leelajōs wahrtōs tohp zauruminsch paſeſts, bet arri tur 4 aifſchaujamee un 4 atſleħgtas tohp nolikta preeſchā. Tas zauruminsch irr preeſch tam, ka tur warr ehdeenu un dſeħreenu paſneegt eelſchā teem fullaineem, kas toħs ſaweeem fungeem peeneſs. Kad nu wiſſ nosleħgħts, tad aifdedſina ſiwezzes un 3 kardinali eet iſmekleht latru faktini waj nau kahdø ſeeks fur paſleħvees; jo bes kardinalleem, un wiina fullaineem konklahwē til drīħliſt paſiſt: 3 dakteri, 3 apteekeri, 2 balbeeri, 1 muhrneeks, 1 buhwmeiſteri un kahdi 10 praftaki fullaini, kurreem wiſſeem atkal ſawā iſtabas eerahditas. Ahra neween's agrahf neteek, kamehr pahwests iſwehleħts un lai weli newilzina, taħeqbz ihpaſchi likkumi aifleeds wiſſus gaħrudumus, pebz aſtotas deenās til buhs ſneegt maifi un druſziñ wiħna, bet par dauds baħraqi tatschu teem arri nedarra.

Pee ee-eesħonas kafra kardinalis, — jo kas warr ſinnaħt, waj pats netohp zelti — ſwehre, ka, ja wiſch par pahwestu taptu iſſauks, wiſch par to ſtaħwehs, ka

ar winna fianu it ne kas no svehta krehsla mantibas netaps saudehts. Bet ko lai zell, tur katram pilna swababdiba, tik jazell weens no paschu pulka. Gan daschu reis pahwests mirdams fakka, kahdu par sawu pehznahkamu wehlehts, bet tapehz wehl warri dorriht fa paschi gribb. Pehz beidsamo laiku eeradduma wehl ar weenu tahdu, kas pahri par 60 gaddeem un Italijā dīmmis. Wehleschana wiswairahk noteek ar sihmitehm, kurram diwi treschahs daskas no wisseem balseem, kas irr jaunais pahwests. Daschu reis zehleji pahri deenās irr gattawi, daschureis sehd nedefahm; newarredami weenotees. 1691. gaddā sehdeja 5 mehneshus eelschā, kamehr iswehleja. Katru riht pulksten 6. un pehz pusdeens 20s eet zeremoniemeisters 3 reis zur gangi un ar pulksteni swannidams fauz: In eapellam domini! (basnizā fungi!) Nu eet papreckschu katram kardinatam fullainis, nefs rakstamahs lectas tai basnizinā, kur salli apsegti benki un galdi preeksch wisseem nolikti. Tur nu paleek kardinali weeni un tohp wissupirms mischās noturretas. Tad eet jaunakās kardinalis pee ta altara, kur gull maifs un blohda ar lohditħm, us kurros katras weena kardinala wahrods usrafstihls; schihs lohdes winsch eebahsch maifā un fneeds to ohtram, kas nu 9 lohdiles isnemmi. No scheem 9 buhs 3, kas balsfchanas sihmites preeħħā lassa, 3 buhs par winnu iſraugeem un 3 fanems balsus no teem, kas warbuht zaun flimmbu fawā kambariti valikkuschi. Jo wiswairahk irr wezzi wiħri, kam drihsahk wahjiba peesittahs. Nu fahfahs balsfchanan. Get weens kardinalis pehz ohtra pee altara, un Deewu peeluhdsis swere wisseem dīrdoht preeħħi Kristus sihnes, ka tik to fauks, ko pehz sawas Deewa prakta jehgschanas par to derrigo turra; tad nu eelek sawu sihmiti ihpaschi bikkeli. Sihmites irr ta eeril-tetas. Remm papihra gabbal u halohza 8 reis pirksta plattumā, ta ka 8 weetinas tukħħas; wirsejā kardinalis raksta sawu wahrdū un appalkshejā ihpaschi apflehyu sihni, pee kurros warretu pasib, ja skrikde zeltoħs. Tad nu to rakstijumu 2 reis halohza, aissebgele ar apflehyu pētħschafi; paschā widdū, kas wehl tukħx, kardinala fullainis irr us sawa funga pawehli eerakstijis to wahrdū no ta weħleta: „Es zeku par to angstalo biskavu to zeenigo kardinali N. N.“ No ahxpusses sihmiti arri irr raibu raiba, lai neiwar nefo zauri redsebt. Kad nu wissas sihmites bikkeli salaffitħas, tad tee 3 skaitiħiżi to pakratia un iżgħiex us galdu, tohp nu kritis balsi peerakstibis un tad-skaitiħiż. Kad nu weenam irr 2 treschahs daskas balsu, tad darbs irr pabeigts, bet ja ne, tad jaſauz no jauna, bet ta, ka ne weenam nau briħw ohreib to paschu fauks, fo pirmoreis fauza. Lai to warri pahredseht, tapehz katra kardinala sihmitem no ahxpusses wajjaga weenadi apfihmetahm buxt. Kam pirmoreis bij wiċċairahk balsu, tam tohp tee balsi, kas us winnu ohra balsfchanā krikt, klaħt skaitiħiż. Ta darra, kamehr 2 treschahs daskas kohpā, bet tas daschureis noteek ar leelu wilzinafħanu. Kad nu tik-

tahlu irr, tad salihdsina wehl reis ar sihmitem un wissas tad fadedsina, lai jaunizeltais nefinnatu, kas pa winnum, kas pret winnu bijis. Tik katra fullainis sunn fawa funga kandidaħtu, bet preeħsch tam jau irr tas uſtizzigakus mekleħts. Nu apfwezigina wissi jauno pahwestu, kas nu ar leelu goħdibu sawu amatu usnemmin.

Waj nu schi taggadejha pahwesta pehznahkams arri ta taps weħleħts? Kas to sunn? Jo awisees daudhsina, ka schis pahwests gribus pats few pehznahkamu ismelletes. Warrenees Jesuitu muhki, kas schi pahwesta tuwakee draugi, rauga to us to pedabuht, ka atkal tahdu zeltu, kas winneem buktu miħkis, ta tad us wisseem laikeem fewi apdroħschinatħs. Un schis pahwests jau taggad spejji wissu darriht, jo wiñxch irr nofaulks par „nemaldivo.“ Bet waj ar to nesareebis wisseem zittem fakkoleem, kas gribb, ka weħleschanai buhs notikt, ka no pat pierneem laikeem liħds schim.

Effam arri scho leetu gribbejuschī fawwem miheem awišču lassitajeem iſſtahstiħt, jo daudsi kahro arri taħħas leetas iſſinnaħt.

S.

Wezzi laiki, sejta laiki.

Ta dīr dam wehl daschu wezzu, pagahju schas laikus flawejam, it ihpaschi no teem, kas jau labbu dīħwibas dakku pamettu schi aix mugguras, kas daschu gruhtiħu redsejuschī, daschadi fawā żerribā no liskena peewilti un tadehk wehl schodeen dohma, ka teem minn u puhlini un zihni schana nau deewsgan pehz pelnas atlħidinati. Kad atminnamees preezigi un bes kahdahn ruhpehm pawadditħas jaunekku deenās, tad finnams katram, kas taħm garram tizzis, paleek pagahju schi laiki sejtiti. Bet ta ka meħs taggad no teem laikeem doħmajam uu fajuħtam, kurros pee muħfu preeziga, peetiziga un meeriga jaunekla firðs wehl paqaules behħas un launumi masahk peeliħy un furroðs meħs ka falkoħt it laimigji bijahm, tapat buhs arri muħfu weżżejhi jaunib laikus flawejuschī, par taggadejcom fuħdsejuschies un ta pee schi wirsrafsta preeziga isteħħschonas valikkuschi.

Muħfu dīħwiba iri tik pat ka laħds darba gabbals ko u sħnejn isħieħi strahdajam un pee kurra tad, waj nu ar garra jeb mifas spejkeem darbodamees, sawu paschu spejku mahżomees atdixi; kas zittadi jeb ar warri un nepraktigu pahrextgħanohs gribbehis sawu darbu steigt, tas tik pat ka muħri skreedams galwā raggu eesittahs. Jo atsinna un fajutta arri muħfu fonteħwi wiand pagahju schiħħas laikos; winni zeeta un neffa to laiku gruhtiħas ar Deewam padewiġu praktu, us nahkusheem labbakeem laikem zerredam.

Atskattisinees atpakkat us kahdeem 100 pagahju schiem gaddeem un winnu zilweħi dīħwī, tad tuħda meers un fadheriha muħs ar taggadejjeem laikeem fawweneħħ. Lai gan toriżi katram preeħħ sawas dīħwies bija masahk wai-

jadsibas, tomehr leiputras kringeli eeksch meddues uppem tad arri nepeldeja. Turpretti winni laiki bija zeeti, affi laiki, kurrus tee kas par taggadejsem fuhsahs, nemas ne-pashst; tad waijadseja bes kahdas apdohmas wehdsigsi valauft un kluffu zeest. Ko taggad gandrihs katrs sinn un faproft, to tad tikkai warbuht no 100 usauguscheem weens fajehdsa. Zik dasch labs tikkai no dshwes gruhtibahm tadehl ween nospeests, ka tas nefapratta ne us kahdu wihsi few libdsetees. — Tad katrs wairahl publejahs weens pats ar fawem meefas, jeb arri naudas spehkeem; tadehl arri weens mas ko aissneedsa un tahdas pelnas pawissam truhka, kas taggad zaur daschadahm heedribahm un fawee-noteem spehkeem daudseem nahk par fwehtibu. Augsti un semmi tad arri prastaki dshwoja, ne wis tadehl ka tee buhtu labbaku dshwes wihsi smahdejufchi, ne, tikkai tadehl, ka tee zittadi nepasinna un arri ne-eespehja. Winni assi, gruhti laiki, par furreem jan dauds rakstiks, speeda muhsu wezehwus tapat behrnu-ka jauneku deenäs ar ta laika gruhtibahm; bet käd nu dasch arri ar taggadeju dshwi nau ar meeru, tad tas weenigi nahk zaur to, ka to taunumu kas muhs taggadin speesch mehs zeetaki fajubtam un pagahju-fchas labbas deenäs lehti ne-aismirstam. Toreis waldija wairahl nuhja, warbuht pehz teem bishbeles wahrdeem: Kas fawu behrnu mihle, tas to pahrmahza un tadehl ir dasch tehwes fawu behrnu zittadi nesinnaja us labbu mahziht, ka tik ar pahtagu. Kad nu wehl ir taggad daschus wezzakus atrohdam, kas pee masakas wainas behrnam tikkai affu meefas strahpi dohdami, dohma to par gohdigu un ihsta zilwelku usaudseht; tad janopuhschahs, ka zeetas firdis bes fmalkas libdszeetibas no wezehweem us behrneem un behrnu behrneem, ka augligä semme issebjahs. Zik daschu wezzu nesphezigni tehuu, jeb wezzu mahti neredsam no behrneem astahtu, fuhsri gruhti fawu deenischku maifi pelnam, ta ka newissoht mumis tas fakkams wahrdas prahtha schaujahs: „Weens tehwes warr 10 behrnu, bet 10 behrni newarr weenu tehuu pabarroht.“ — Zik dasch fehrdeenis no fawem raddineekeem jeb faimneeka assi, zeeti audsehts wehl schodeen affaras flauzidams dseed:

„Zellees manna mahmulite,
Es pazelschu welleniu;
Es tem teifschu raudadama,
Ko man darra fwechha maht:
Bluhz man mattus, sperr ar fabju,
Bahrmedama maifi dohd!“ —

Schi tautas dseesmina wehl schodeen tautas mutte dshwa; un tamehr wezzaki fawus behrnus, faimneeki deenestneekus, meisteri fawus mahzelkus nesahks ar mihligeem wahrdeem, ar labbu prahtu un pazeetigu garru us labbu mahziht un ihstenu tuwaka mihlestibu behrnu un jauneku firdis dehstikt, tamehr tad arri wehl dasch nesphezigni wezzaki par nevateizigeem behrneem kappa massä fuhsesees; — jo tikkai tee kas mihlestibu fehufchi, warr arri to plaut. — Pasinu tehuu kas pasudduschu brilli ne-atraddis nemm

pahtagu un nozehrt foweem dehlineem sillas mugguras, fazzidams: „Ja juhs brilli nekkappeteet, tad wehl obtru reij mugguras sohleschu.“ Mahte, kam behrnu sahpes wairahl pee firds kerrahe, bailigi tehwan usprassa, kad tik nebuhtu brille aif swahku obderes aisskriftu? Rikti, kabata zaura, brille nu rohkä; — bet tehws aissbildinajahs: „To tee kankas bija sen pilnijuschi.“ —
(Als preeskhu beigums)

Leepajas dsesses zelsch braukshanai atdohts

4. September 1871.

Melb. Kä pehkonis riib, lä juhra fräh.
(Skaties Latv. av. Nr. 50. 1870.)

1.

Kas buhtu to gan dohmajis,
Kahds wez'tehwos fapni redsejis,
Ko taggad peereds Kursemneeks,
Ar azzihm reds nu Leepajneeks.
To redsoht Nimrod*) fatruhkohts,
Pat Tubalkains**) arr' brihnetohs.

2.

Us dsesses fleedehm, lä us leij,
Bes sirgeem rattu rindas skreij,
Gan duhmi kuhp, gan swilpj un frähz,
Pa starpahm dskrifteles arr' schlähz,
Par uppem, purveem, valeijahm
Skreen tä lä duls ar aumakahm.

3.

Mäss brihds, te buhj Leepajä.
Te Gaweensnä, te Paplakkä.
Te Preekulé pee bahnofa,
Te Schaulös — Kauna's vilsehtä! —
Nudee irr preeks to skattitees,
Zik ahtri skreen, fo brihnetees! —

4.

Woj sinni, lä scho ehrmu fawz,
Kas ta ar johni prohjam trauz? — —
Kä tad! tu sinni: twaiki speesch,
Un rittinus, lä spohles greesch! —
Tee twaiki sirgu weetiaä.
Welk rattu rindas zellina.

5.

Schis dsesses zelsch, kas gattaw s kohfch.
Gefahk mi fawu dorbu drohfsch! —
No Pohleem un no Kreewijas
West prezzes schury pee Leepajas —
Lai labbibu jel fuggds leek,
Un kuptschofschana feedobs teek.

*) Nimrod bija leelas Bahbeles walts zehlejs.
**) Tubalkains bij virmais kallejs.

6

Lai Keisaram mehs frohni pinnam,
Un pukles Wina zellam tinnam,
Kas attahwa scho zellu taifift,
Un dselses faiit zellu faiftift —
Tai teh w' semmei par labklaifhan'.
Un Keepajai par atselfhan'. —

7

Wisseem, kam buhweschana kitta,
Kä teem, fas rakka, pahlus fitta,
Lai wisseem „gohda paldeew^s“ teizam,
Un winnus schinni rihmē sveizam.
„Brauz — laimihgs!“ teem fas zeltu staiga
No augsteem, semmeem laträ laifä.

8.

Lai Leepajai nu labbi klahjahs,
 Lai eisenbahne irraid mahjäs,
 Pehz kurras ilgojahs sen gaddeem,
 Lai ta nu seed us raddu raddeem! — ! —
 Kaut kuv tfchoschan' nu daiki praustu,
 Un jauna laimes deena austu!!
 Urrah !! —
 E. E. Schönberg

E. F. Schönberg.

No Juhs dohmajeet, kas nuns wehl truhfst?

Misko Labzerr! Preezajohs ka arri Juhs us muhsu tautas awischu selta kahsahm, kur wissi kohpā waj ihste-neeki jeb panahfstneeki, atnahkuschi; warram tad gohdam patreektees. Juhsu raksts 34. Nr. „Ko Juhs dohmajeet?“ irr arri manna firdi daschadas jautaschanas mohdingis, us ko tik wissi kohpā spēhjam labbu atbildu doht. Zelfchu Jums tē 3 tahdas preekschā.

- 1) Kamdehl gan pee mums wehl Latweeschu nabagi ap-fahrt wasajahs? kurrä likkumä tas gan stahw, fa brihw deedeleht; waj nebuhtu labbakî kad katris namma tehws fastiti zigaru, mannis pehz naudâ, par gaddu dohtu, lai tee, kas pateesi nabagi war-retu sawu maises reezeniti sawâ nabagu weetinâ ar ihstahm patezibas un newis behdu affarahm ehst? Mehs isdohdam dauds wairahk, un til grehku un kaunu pelnam. Sawejus pareissi ne-apgahdadami un palaidnecku wasankeem effam par draugeem. Putnianu mahtite peenefs ehdamo tam wahrgula behrniinam, bet muhsu widdu usauguschi behrni un wesseli pagasti wehl arweenu gaida, waj isdehdeju-schee wezzischi pehz maises kumosa issalkuschi rakpo-dami drihsahl nenofprahgs. Zif ilgi to wehl ta pa-mettissim?

2) Waj magasine pagastam wairahk labbumu un aug-lus eenefs, kad skaidra labbibâ gull, ne ka kad to pahrwehrlitu pagasta naudas kapitale? Kamdehl tad wehl buhtu uschnas un lahtschi jakrahj un jagaida us badda gaddeem? Kamdehl wehl waijag galwas

labbibas behrschanas, fur gandrihs latris gahejs us flaidru naudu lihst? Kamdeht par latru draudses lohzekli dubbult raibs rehkinums ar naudu un labbibu jawedd?

- 3) Kamdeht mums truhkfst finnu, kā eet ar latw. awischtu turrefchanu katrā pagasta un kurri wehl tee kafki, kur brihnahs par awisi, kā par melno stahrfku? Kapehz pagasta waldischanas ne-issfluddina gaifchi kā tram to, kas gubern, un zittās awisēs par finnu teek velikts? Waj schahdi telegrafi nefagrabhtu ihfi firgu saghus un zittus? Waj nebuhtu labbi, kād no muhju awischtu selta kahsahm eefahkoht wiffi pagasta warrenee pamuddinadami, apgahdadami ruhpetoks par to, kā katrā mahjā awischtu nummuri netruhkfst, lai laudis nedsfhwo kā muzzā, bet dsird un lassa un finn, kas plattā pafsanlē noteek un kas pafsheem derr finnah?

Wohl man us firds buhnt dauds tahn jautaschanu
par skohlahm un dseedaschanahm, waldibahm un zelleem,
mahneem un tenkahm. Bet negribbu us reisi tik dauds
jautaht, fa 10 gudri nespelj atbildeht. Tik jautaju us
peeminnetahm leetahm: Mihlo Rabzerr, ko Juhs tur doh-
majeet? Kä glahbstim tahn kaites? Klusfu jau nezeetihb,
kamehr glahbris tahn buhs. Gaidishu tod atbildu un
voleeku, riktiig u passi turredams un awises prezigi lass-
dams Kubsu draugas

Tuhfu draugs
Tuhjeneeks no gohda mahjahm.

A t h i l d a s.

G. T. S. — G. Tabz ds. z. dseesm. 3 beeldsamajäs ferfchäas bij ohrabbs mebrä (—) eefchahwee pultä, raudfijahm to drufzijer pahtzel dami valbrift Tambu (—) mebrä.

A. G. — **B.** m. Paldeens, bet suhgut arri Zubfu garrafam rakstam bubs laizgas ja uigatka, jo leels vulks zittu, kas sen jau gaiba, preefchä. Sinneras warresim abraski isleetabt.

Dseemtnu nesvejam negik usneum, jo redseet pašči zik tabs ruhmes.

J. S. — D. Dr. Sanemman labprah Tuhfu, là jauna drauga, roku. Ja eeffet agrahz zittur raksus fubijuschi, mums tas meenala, zjeram til, là buhfect jo wairahl eestrahdusches. Salva Jums wellla, bet wallodai metree lubbdsami tahs jaunnobdes spuras nobst. Prei kohist Tuhfu rakkis griib zeltees, tas nau deewsgan gaischi teikts. Remmonte tsikku. Gaidi tih zittur of wairahl.

Satyr. am. angahdatis.

Naudas tirgus,

	Rīhgā 23. September 1871.	uspräff.	föhl.
5% walſte-aifſleeneſchanas billetes ar winnēſt. I. aifſleen.	153½	151	
" " " II. aifſleen.	150	148	
5% walſtbanlaſ-billetes	100	99½	
5% Wid. fandbrihses, uſſakkamas	93	92	
ne-uſſall.	—	—	
4½% " Kurs. fandbrihs. uſſakkamas	—	—	
5% " ne-uſſall.	—	—	
Rīhgās-Dinab. dſeljella aſyjas uſ 125 rub.	154½	153½	
5% Rīhg.-Dinab. " obligatijs uſ 125 rub.	—	—	
5% Rīhg.-Fergaw. " " 100 "	111	110%	

29. September (11. Oktober) 1871.

Basnizas un skohlas siunas.

Weens kungs, weena tizziba, weena kristiba.

Mahditajs: Bahrbeles draudses dseedaschanas svehtki. Zelgawas apt. komiteja no valhosibas iabdes. Par teateri. Behra leekamas pehrles. Ilgochanabs pebz Jerusalemes.

Bahrbeles draudses dseedaschanas svehtki.

Bahrbelē tiska 30. August schogadd dseedafschana svehtki, pahr kurreem es zeen. Latweeschu tautas mihiotajeem gribbu ihsumā kahdu ūnnu doht. — Tai svehldēenā preeskī tam, bij zeen. Bahrbeles mahzitajs Grüner, basnizā draudsei ūnnamu darrījīs, ka grībōht ar Deewa schehligu valihgu 30. Augustā dseedaschanas svehtkus svehtīht, un tai teikta deenā draudse ap pulsteni basnizā fanahl. Us tam tad nu arri ap noteikto laiku us basnizas pulsteni aizinashanu vilna basniza kauschu veekrābjahs. Deewa kālposchana eefahkahs ar 309to dseefmu (Kurs. wezz. ds. gr.): „Es tevi teiz ar fird' un mehl!“ ko fanahku draudse ar Salgalles draudses musika kohra lihdspēhleschanu dseedaja. Kad lihds vissi dseefmu nodseedaja, tad isuahza mahzitajs us altara, ihfu bet firdigu luhgschanu noturrejis, usaizinaja draudsi lihds nahkt us to weetu, kas preeskī scho svehtku svehtīchanas ahryufs, basnizas kāpsehtas sem kūpleem kohleem bij fataisita. Kad to 323scho dseefmu: „Teiz Deewa Kunga wahrdu,“ draudsei dseedoht un Salgalles musikanteem lihdspēhlejoht, gahja zeen, mahzitajs ar pagasta waldineekeem, basnizas pehrmindereem un Bahrbeles draudses dseedatajeem lihds ar wissu draudsi no basnizas ahrā, zaur nostahdītu gatwi us to svehtu weetu. Zaur kohschī ar puklehm pūschkoteem gohda wahrteem ee-eijoht, kurreem kātrā pūfē augusta gaifā karogi wizzinajahs. — us weena farroga bij „30. August“, us oħra „1818“. — draudse nostahjahs ap kohti jauki ispuščkotu kanzeli, un Bahrbeles un Salgalles musikantu kohri un dseedataji uskahpa us to preeskī winneem usbuhwetu balskonu. Kad dseedataji dseedaja us 4 balsħim: „Wiss, kam ween dwascha irr.“ (Ds. wain. 1. daff. Nr. 21.) Nu mahzitajs us kanzelis uskahpis, ar dedsigu balsi nolassija 150to Dahwida dseefmu un spēhzigi runnadams fanahkuschēem iſtahstija, kā schodeen trihska hrtigi svehtki svehtiti teek, vt. dseedafschanas svehtki, augsti zeeniga Keisara un krohnamantineka waħda deenā un Kursemmes ūnnelu no d'simtbuhgschanas briħwla ifschanas svehtki, un apust. Pahwila Gallateescheem rakstitas grahmatas 5tas uodakkas 13. pantinu par kohdolu nem-dams lilla draudsei pee firds, 1) kahda ta iħsta briħwestiba un fwabbadiba, un 2) kā ta no mums gohdam un

kristigi waliżjama, pee tam nelaika angstu Keisaru Aleksandru I., taggadejo angstu Keisaru un krohha mantineku gohdam peeminndams. Bebz schahs runnas dseedataji nodseedaja: „Deewa svehti Keisaru.“ (Ds. wain. 1. daff. Nr. 43). Kad mahzitajs draudsi atgħidinaja par muħsu miħlu Kursemmi, lai meħs to kā sawu teħwusemmi no fids miħlejam un zeenijam, us kam dseedataji Kursemmei par goħdu: „Deewa svehti Kursemmi“, nodseedaja. Bebz tam zeen, mahzitajs dseedataju usaizinaja, kad nu angsta Keisara un Kursemmes goħdu apdseedajuschi, lai nu aktal wiċċaugħtakam Deewam par goħdu sawas basis pazillajt, us kam dseedataji dseedaja to kohschu dseefmu: „Slawa tew Deewa.“ Kad Bahrbeles musika kohris spēhleja jauku musika stiki. Nu aktal dseedataji nodseedaja to dseefmu: „Wijspehzigais tew flannejam.“ (Schahs abbas kohti teizomas dseefinas irr no goħdam peeminna ma zeen. Ullmann teħwa farakstas, kad tas weħl krimmūlde, Widsemme, par mahzitaju bija, un kuras lihds schim wirraam par ne-aismiristam peeminna pee mums irr us-għabbajschahs.) Kad atlal Bahrbeles musikanti nospēhleja weenu miħkafu un schehligaku stiki un dseedataji nodseedaja: „Ilgochanabs pebz Jesuš.“ (Ds. wain. 1. daff. Nr. 58.). Nu aktal mahzitajs no kanzelis draudsei firk-nigus wahrdu pee firds lilla, Deewa besidibbeniġu scheħlastibu flawedams un mums Deewam patihkamus jezzu mahzidams. Kad draudse dseedaja 78to dseefmu no dseefmu graħmatas: „Nahz, nahz Jesuš pats pee man!“ pee kam Salgalles musikanti lihds spēhleja. Bebz tam dseedataji kristigai buħschana par goħdu nodseedaja: „Brahku beedriba“, (Ds. wain. 2. daff. Nr. 5.) kad atlal angsta Deewa goħdu teikdami „Jehowah.“ (Ds. wain. 2. daff. 56.). — Kad mahzitajs draudsi uſrunnaja, ka sché svehtki jabedsoht, bet lai winnu labba peeminna paturojt; tad aktal draudses dseedatajeem par labbu jauki dseedaschanu un Bahrbeles kesteram un skohlotajam Reinhom par winna ne-apni kliju puhlinu pee dseedataju mahzischanas un beidsoht wiſseem fanahkuschēem, kas nahluschi, wiħna usaizinashanu valklau fid-dam, schahs preeskī svehtkus svehtīht. Kad weħl, draudsei żekk-nomettuschahs, jo firkagħu luhgschanu noturreja un ar „Muħsu teħwəs“, luhgschanu beidsa. Nu draudse weħl nodseedaja 318to dseefmu: „Lai Deewu wiſsi lihds.“ ar

musika pawaddifchanu, un mahzitajs ar noswehtifchanu svehtku svehtifchanu nobeidsa. — Kad nu draudse wehl nemas negribbeja schirkites, tad Bahrbeles musikanti wehl nospehleja weenu tikkii un Salgalles musikanti atkal ohtru. Tad wehl tikkia angstrom Reisaram un frohnaman-tineekam us winnu wahrdia deenu, un wehl zittas laimes wehleschanas ar skannu "urrah" kleegschau wehletas un tad sanahkuschee schikhrahs.

Sawā un zittu kauftaju wahrdā falku firsnigu pal-deewēs Bahrbeles zeen, mabzitajam, kas mums tahdus jauskus svehtkus isgahdajis. Bahrbeles un Salgalles musikanteem par kohschu spehleschanu un dseedatajeem par isweizigu dseedaschanu.

A. R.kst.sch.

Jelgaw. apr. komiteja no valihds. iahdes dohd schihs finnas par eenahkshanahm un isdohschahnahm no 1. Janvar 1871 lihds 10. September 1871.
(Stat. Latv. av. Nr 18. peelikumā)

Genemiti:

No 1870. gadda	3781 r. 91½ sap.
" leelmahtes von Sacken	5 " — "
" Salgalles draudses	35 " — "
" Salasnuishas dr.	57 " 54½ "
" Wahnes dr.	77 " — "
" Blidenes	30 " — "
" von Aschenberg baroneffes	3 " — "
" Muhrunuischus d.	6 " — "
" Lindes un Birsgalles d.	12 " — "
" Jelgaw. latw. pilf. dr.	15 " 40 "
" Dalbes dr.	6 " — "
" pusgadda intresses no kapitala	69 " 14 "
" Wahnes dr.	16 " — "
" Asuppes leelf. von Hahn	25 " — "
" Lindes leelf. von Hahn	10 " — "
" Memelmuisch. leelf. v. Hahn	5 " — "
" Stendes un Spahres d.	37 " 11 "
" Sahtes d.	10 " — "
" Kandamas d.	40 " — "
" Talsu d. par 1869. gaddu	43 " 50 "
" Sabillas dr. 1870.	33 " 90 "
" Kaimes leelf. von Junc	30 " — "
" Semmites d.	10 " — "
" Kalnainuischus d.	27 " — "
" Walles dr.	16 " 28½ "
" Tukuma wahz. dr.	18 " — "
" schi gadda mahzitaju finodes preefsch	20 " — "
" Peude draudses us Sahmu fallas	42 " — "
" Enguru un Selgerbu dr.	10 " 40 "
" Balgalles d.	8 " — "
" Birchu d.	19 " 55 "
" Jelg. nabag. basnizas	6 " — "
" dalter f. Blum	3 " — "

Kohpā . 4528 r. 74½ sap.

I s d o h t i :	
Pehterb. galwas komitejai no 1870. g. eemassati	825 r. — f.
Nabaga mahzitaja atraitnei ar 5 behrneem	200 " — "
Jelgaw. amatneku skohlai	30 " — "
Illustries elementar skohlai	150 " — "
Pastes maska par to aissuhitish.	1 " 50 "
Nowgorodas mahzitajam dseefmu graham.	61 " 35 "
Samoras mahzit. dseefmu gr. preefsch turrenes	13 " 40 "
Latw. weestheem	
Uzabbaln weetahm irr wehl 6 fastes ar skohlin-	
totahm dseefmu gr. nosuhititas, par fo ta	
past. nauda	2 " — "
par drukkatahm gadda finnahm	12 " — "
Preefsch Ponemunes Lester mabj. pirm. palibds.	150 " — "
Preefsch Luzzines basnizas (Witebskā) leeneti	300 " — "
par to pastnauda	3 " — "
" Ponedelas luhgisch. namma	300 " — "
" Jelgaw. nab. meiteku skohlas	150 " — "
" Ponewesch-Schadowa jaun. mahzitaj.	300 " — "
" Peude drauds. us Sahmu fall. preefsch	42 " — "
skohlas	
" Lesteri mahjas pabeigsh. Skandwillē	
(Kaunā)	200 " — "
par to pastnauda	2 " — "

Kohpā . 2742 r. 25 f.

Pee tahs si nnas, ka preefsch Ponedelas jauna luhgisch. namma preefsch teem tur dsihwodameem 900 lutteru Lat-wieescheem no schihs pusses irr 300 rubli dohti, tē irr japeeminn, ka us schi gadda mahzitaju finodes Nerretas prah. westa f. Wagner preefschā zehla, ka lihds schim pavissam irr eenahkuschī 2 tuhst. rublu; bet kad nu tas semmes gab-bals, us fo nammu buhwehs, tāpat arri dahrsi bijis ja-virk, arri par paspahnehm jagahda preefsch jau peewesta buhwmateriala, tad eshoht gan jasafka, ka wissu namma ustaishana nahfschoht us 3 tuhst. r. un tadehk wehl mi-hkas dahuwanas ar pateizibu tapshoht fanemitas.

C. von Fireks,
Jelgaw. apr. komitejas direktors no lutteru va-
lihdsbas iahdes.

Par teateri.

"Teateris irr it kā kohds speegelis, kurrā sawus lab-bus un nelabbus darbus, ihši fakkoh: wissu sawu dsihwoschanu, redsam. Iahds speegelis irr teatera-faktiwe, jeb ta weeta, us kurras spehlektaji sawu darbu isdarra. Ikkatra teatera spehle mums israhda kahdu notikumu jeb lausku eeraddumu. Kad tahdu notikumu jeb eeraddumu laffam, tad mums stahjahs prahā tillai tee zilwei, pahr kurreem tas notikums stahsta. Zittadi tas isnohk teateri. Tur wissus tohs zilwekus redsam, tur dīrdeht dīrdam un wissu dsihwu preefsch sawahm azzihm sfattam, it lā tas teesham tai paschā brihdi tā notiktu."

Tomeht daschi irr, kas teatera buhschau wehl aiss-
weenu par gluschi weenlihdsigu leetu eefkatta. Dauds mas

jau apgaismoti un ar zittu tautu dīshwi eepasinnuschees laudis schinni leetā pawiffam zittadi dohma.

Teatera- jeb skattu-svehlu israhdischanas skunste irr gandribiš tilk pat wezza, kā wissu pirmahs eeraddumu peenemschanas; jo winna zehlusehs jau tais laikos, kad zilweli zaur tizzibū, likumeem un daschadahm par labbu atsiftahm eeriktehm leelas waj masas walsts beedribās weenojahs. Pee wezzeem Greekem teateris wispirms fahzees un no teem us zitteem tahlahk iplattijees. Wezzeem Greeki pagohdinaja sawus slawenus wihrus ar to, kā tee no weffeleem dseedataju kohreem teem likla teikschanas dseefmas nodseedah. Schahdahm dseedashanahm wehlahk pedraudsejabs dantschi un wissadas johzigas parahdischanas, un wissu to wezzeem Greeki luhkoja vezhahk zik nezik daitaki israhdiht. Schahdi dseedataju kohri, schahdas dantschu- un johzigas parahdischanas un daikas un vatičamas israhdischanas pee wezzeem Greekem tilk lohti auglojahs, kā tais wehlahk arridsan us wezzeem Rohmeecheem pahrgahja.

Gefahkumā schahdas skattu- un johku-spehles tikkai sinnamōs laikos un wehrā leekamōs svektos kaut kahdā klojā weetā israhdijs. Kam tahdas skattu-spehles par labbu spehleja, tahdus wahrdus jeb nosouzeenus arri tais ikreis dabuja. Skattuve kaut kahdā weetā prasti un weenkahrtigi ustaifita un spehles isdarritaji bij gluschi sawadigi gehrbuschees.

Wezzeem Greeki un Rohmeechu spehletaji nemas tā nepehrweja sawus gihmijus, kā tee muhseji to schobrihd darra; bet winni nehfaja sawadus leekus gibmus, kas pehz spehles peenahkuma bij, waj nu weenterfigi jeb johzigi.

Kad weenterfigas skattu-spehles israhdijs, tad schee spehletaji nehfaja sahbakus ar augsteem leeleem un augsteem papehscheem, loi zaur to skattitaji nomannitu un atsichtu to slawenu wihru, kam par labbu schahdas weenterfigas spehles rahijs. Turystetti johku-spehlu israhdijs nehfaja sahbakus ar ihfeem leeleem un semmeem papehscheem.

Pee Rohmeecheem gan wehlač, bet pee wezzeem Greekem it nekad neredsjeja kahdu seeweeti us teatera skattuwēs; tahdas spehlu-rolles tikkia ikreis zaur wihscheem, kas par feeweeshem isgehrbahs, isdarritas.

Spehletajeem tikkia vehz winnu nopolnijuma gohds parahdihts ar plaukstu faschhanu; jeb — ja nebij deewsgan labbi spehlehts — ar nejehdigu swilposchhanu skattitaju nepatikschana sinnama darrita.

Rohmeechu spehletaji dabuja labbu algu, tee mantoja daschu reis par saweem publikeem selta frohnus, bet pee wissas tautas tohs tomehr tā negohdaja, kā Greeki sawus spehletajus.

Lihds ar leelabs Rohmeechu walsts bohja eeschanu arri winnas teatera- jeb skattu-spehlu israhdischanas skunste gluschi pakritta. Behz schahm dailu prattigahm tautahm Germani jeb Wahzeefchi sahla teateri us preeskhu kohpt

un Latweeschi to atkal no Wahzeefcheem nomahzijuschees, mehgina nu arri sawā starpā dibbinah.

Wezzeem Latweeschi jau pat sawds pirmōs laikos teatera spehleschanu redsejuschi. Kad Wahzeefchi us Baltijas gubernijahm atnahza, kad tee tā pilnigi gribbeja apmetees un istift, kad teem arri waijadseja Latweeschus pilnigi us sawu pufi dabuht — un to tee atkal darrija ar Deew-wahrdū fluddinashanu un atgreeschanu. Tomehr kā to isdoreiht, jo tee wehl ne-ijspraita nē Latweeschus paschus, nedz minau wallodu. Tē padohms teateri atraddahs. Tee stahdija wezzas un jaunas derribas mahzibas ar kahda tulkotaja peevalihsibu teateri preefchā. Tā kahdu reis israhdijs Grodr un Dahwidu karra buhshanā, israhdijs Gideonu ar winna apbrunnoteem pret Wilistereem, israhdijs wissas Bihbeles mahzibas, kas ween Latweescheem un Lihweescheem bij dauds mas derrigas finaht. Pee tahdahm teatero spehleschanahm daschu brihd it ehrmigi nogaddijahs. Reis, kad tāpat Gideonu ar saweem apbrunnoteem karra kaudihm pret Wilistereem rahijs, un nabagi Wilisterti behgdamī, starp Latweescheem un Lihweescheem klihda, tad schee tā ishaidijahs, kā dohmaja, Gideons buhshoht tohdā wihsē ir winnus wissus par Wilistereem usfaktiht un teem mugguras kreetni fasildiht, — schee tapehz behga, ko ween kahjas neffa, kleegdami un brehkdami prohjam.

Ka tahdas teatera spehleschanas Latweescheem drihs pehz tam labbi patikkuschas, tas redsams zaur to, kā tee daschus gaddus wehlabk pehz tam kahroht kahrojuschi un Apprika-Salleenos mahzitajs, nel. Elberfelds, teem tad zik nezik tahdas spehles ar derrigahm pamahzishanahm apgahdajis, kas tai 1804. gaddā pee J. W. Steffenhagen un dehla fungem Zelgawā drilletas. Wehrā leekamas irr schihs winna trihs skattu-spehles:

1) „Flarions, tas firðsschehligais brahlis.“ Schi skattu-spehle feschās rahijschanas no Wahzu wallodas pahrtulkota un fattoku eraschās stipri dibbinajahs.

2) „Muhfu Zahntis.“ Schi skattu-spehle 10 zehleends irr tāpat no Wahzu wallodas pahrzelta; tanni lohti svehtas un deewabijigas dohmas atrohdahs.

3) „Ta dsim schanas deena.“ Schi skattu-spehli feschās rahijschanas irr nel. Elwerfeld mahzitajs pats farakstis un irr tapehz tā fakkoh tās pirmās „originals“ Latweeschi teatera-spehlu krahjumā.

(Us preefchā wehl.)

Wehrā leekamas pehrles.

1) Kas reeksta ruhku misu negribb yahkohst, neteef pee kohdola.

2) Launi laudis drihs labbus famaita.

- 3) Brandwihna glahsē noſlihſt wairahk lauſchu, ne
kā juhřā.
4) Labbahk launu zeest, ne kā launu darriht.
5) Kas ar to ſungu neſakrahj, tas iſkaſa.
6) Deewſ lepnam turrahſ pretti, bet paſenmigeem
winſch dohd ſchelhaftibū.

Chr. S—ldt.

Ilgoschanahs pehz Jeruſalemes.

Meld. Wer hat Lust, mit mir zu ziehen nach der Stadt Jeruſalem?

The musical score consists of four staves of music in common time (2/4). The first three staves begin with a treble clef, while the fourth staff begins with a bass clef. The lyrics are written below the notes in Latvian. The first staff contains the first two lines of the lyrics. The second staff contains the third and fourth lines. The third staff contains the fifth and sixth lines. The fourth staff contains the seventh and eighth lines.

1. Nam irr lu-ste, tas lai ſteidahs, reiſoht us Je-
Min kad zet-la gals ya-beidahs eefſchysus muhreem
ruſa-le-ma, tad lai lab-bi tahnus ap-eſtat-a,

2. kah-da irr ſchi viſeſh-ta, fur pehz fahrtas kā uſ
mat-ta, reds, fo ſtah-ta Bi-bli-a.

2. Wiſſ tas jaukums, fur tur rahda
Še narw wahrdob ſeeminnams,
Tur preefch azzim ſatram ſtahdā
Wiſſu, kas ween dohmajams,
Patt' pats Dahwid's wehl ſho deenu
Lihds ar maſo Benjamīnū
Garrā ſpehle, kā aifweenu,
Dſeefmas tad, kad ſwehtkuſ ſwinn.

Latv. Amiſhu apgaſdatajs: J. W. Saſkranowiczs.
No zensures atwehlehts. Rīhgā, 22. September 1871.

3. Čāpat Isaäfs, Rebekka,
Kā Jekabs ar Raëli,
Tur uſ jauka Zian's falna,
Kluſſi ſawā pawehnī;
Lihds ar ſaweeem pehznahkameem
Mihli kohpā fateekahs,
Un ſtarv wezzeem tehwu muhreem,
Uſ Moriju noſkattahs.

4. Tad wehl tur pa eelahm eijoht,
Ultradifi traſteerus
Kur pa pahra ſewas ſmeijoht,
Turki paſneeds ziggarus.
Ko pee gahrda wiſna glahſes
Warri ſmehekeht preezigi,
Kas tew tā, kā balsam lahſes
Geſtiprinhā ſpehzigi.
5. Bet kas taħlak reiſoht dohma,
Skattihit wezzas ſeeminnams,
Tam buhs ſawā zella-ſohmā
Geliſt maiſes gorroſas,
Tahdam Zahſeps pats ees preefchā
Raħdiht dſiħlu klinti-bedri
Kurrā wiſch bij eemeits eefſchā
Birns tas gahj' uſ Egipti.
6. Un ja dſeedatajs tu eſſi,
Steidſees tad uſ Betleimi.
Tur, kad dſeefmas ſirđi neſſi,
Skandini kā engeli, —
Benjamins pats nahts tew preefchā
Waddihs wiſſzaur Gwarti,
Wiñnas muhros gahjis eefſchā,
Gawile tad preezigi.
7. Tur lai tawas dſeefmas jauzahs,
Lihds ar debbeſs-draudſibu, —
Tahs lai ſwehtā preekā trauzahs
Lihds patt Zian's augſtumu,
Kur wehl ſchodeen aifkann glihti,
Kristus ewangelijs
Kas mums wiſſeem peefauz mihi,
Zeeniht Jeruſalemi!
8. Ak, Jeruſalem tu ſtaifta
Ak, zif mihi ſkann tawſ wahrdob,
Un ſchis wahrdob no manna prahta
Nesuddihs, — jo tas man gahrds —
Ak, kaut mannim ſpahni buhtu,
Tuħdal ſfreetu es uſ tew,
Un kad drihs pee tewim kluhtu
Tad aifpirgtoħs es eefſch few.

Sbrg.

Druckahs pec J. W. Steffenhagen un debla.